

เทศน์ก่อนเวียนเทียน ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วันสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

จนพระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ รู้ธรรมตามความเห็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วมาสโมสรสนทนากัน ถึงถือเป็นมงคลสำหรับชีวิตเรา เราได้เคารพ ได้บูชา ใจเราเคารพ บูชา เราระลึกถึง บุญกุศลเกิดขึ้นจากเราเคารพ เราบูชา เราคำนึงถึง น้อมใจ ความน้อมใจถึง เห็น ไหม คิดถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของเรา ถ้าพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็น ที่พึ่งของเรา เราจะมีที่พึ่งของเราขึ้นมา ใจไม่ว้าวุ่น เราใจว่าวุ่นนะ เราคนทุกข์คนยากแล้วว่า เวลาคิดถึงอกุศล คิดถึงเวลาความคิดมันหมุนไปมันจะไปตามประสา มัน คิดขนาดไหน คิด ตามใจความเคยชิน มันจะคิดได้ตลอดเลย คิดเป็นไปตลอด แต่เวลาเอาเป็นเนื้อเป็นน้ำกัน เอา เป็นผลประโยชน์ขึ้นมา มันกลับไม่ได้เห็นไหม

ไม่ได้ตรงไหน ไม่ได้ตรงมันพึ่งตัวเองไม่ได้ใจ ไม่ได้ตรงที่มันว่าวุ่นใจ มันเหงา มันเศร้า ซึมในหัวใจภายใน เวลาอยู่คนเดียวเห็นไหม มันจะนั่งไม่มีความสุขของเรา นั่นเป็นเพราะอะไร นี่ถ้าเราคิดว่าเรามีความฉลาด มีความสามารถ เราฉลาดของเรานี้มันเป็นไปอย่างนั้น อันนี้มันฝัง อยู่ในหัวใจ กิเลสฝังอยู่ในใจของเรา แล้วกิเลสมันหมุนออกไปตามความเห็นของมัน มันคิดร้อย แปรเข้าไป บุญกุศลเข้ามายับยั้งสิ่งนี้ไง ยับยั้งสิ่งนี้ให้มันเกิดขึ้นมา ให้เรามีความยับยั้งชั่งใจได้ เราถึงแสวงหา

ถ้าเราเข้าใจเรื่องบุญกุศลแสวงหาได้ง่ายๆ เลย มันอยู่ในตัวของเราเห็นไหม ใจของเรานี้ เราควบคุมใจเราไม่ได้ ถ้าเราควบคุมใจเราไม่ได้ มันก็จะไปไปตามประสาความคิดอันนั้น นี่ถ้า เราไม่เคยตัดแปลงตน แต่ถ้าเรามีบุญกุศลเราสร้างของเราขึ้นมา เวียนเทียนเพื่ออะไร เพื่อเป็น มงคลกับชีวิต ชีวิตของเราปล่อยมันไปตามประสาของมัน มันหมุนไปตามธรรมชาติของมัน เกิด มาแล้วก็เวียนไป วันคืนล่วงไปๆ ใช้ชีวิตไปแล้วก็จบสิ้นกันไปวันหนึ่งๆ

เกิดมาเห็นไหม บุญกุศลพามาเกิดเป็นมนุษย์พบพุทธศาสนา อันนี้เป็นบุญมาก เป็นบุญมากเพราะว่าเกิดมาเป็นมนุษย์นี้เรามีอิสรเสรีภาพ เราทำอะไรก็ได้ แต่เราเกิดเป็นมนุษย์นี้เราก็ทุกข์ยาก เห็นไหม เราเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนลำบาก เราไม่สมความปรารถนาของเรา อันนี้มันเป็นเพราะอะไร เพราะว่าการสั่งสมมา ทำไมเขาทำได้ละ คนเราศึกษาเล่าเรียนมาเท่ากัน ศึกษาจบมาชั้นเดียวกัน ทำไมคนหนึ่งไปของเขาโดยตลอดรอดฝั่ง อีกคนต้องทนทุกข์ทนยากไปของเขา

ใจเห็นไหม นั่นละมันสะสมมาในร่างกายเป็นอย่างนั้น แล้วหัวใจมันก็สะสมมาๆ เกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วเกิดตายมาๆ อำนาจวาสนาคนไม่เหมือนกัน เพราะในการกระทำนี้แหละ มันถึงว่ากรรมอยู่ที่การกระทำของเรา ศาสนาพุทธสอนเรื่องกรรม การกระทำ เราถึงว่าเป็นมงคลทุกข์ เราได้มาทำบุญกุศลเพื่อใจของเรา เพื่อเราเองนะ เราแสวงหา ใครแสวงหาขนาดไหนคนนั้นได้ คนไม่แสวงหาคนนั้นไม่ได้ ของอยู่ข้างหน้าเรา เราไม่หยิบมาเป็นประโยชน์ของเราก็ไม่เป็นประโยชน์ของเรา ของอยู่ตรงหน้าเรา เราหยิบเห็นไหม ถึงไม่อยู่ตรงหน้าเรา อยู่ไกลจากเรา ถ้าเรารู้ว่าเป็นประโยชน์ เราก็จะแสวงหาของเรา

ถ้าเราแสวงหาของเรา แสวงหาขนาดไหนมันก็ได้เข้ามาขนาดนั้น คนไม่แสวงหาเลยคนก็ไม่ได้เลย การแสวงหามันก็ต้องออกกำลังเห็นไหม ต้องความคิดน้อมใจลง ใจสำคัญที่สุด เพราะใจมันพาเกิดพาดาย เวลาทุกข์ใจทุกข์ ร่างกายเวลามันเจ็บปวดของมันแล้วแต่ขนาดไหน มันก็ต้องพออนคลายไป แต่ใจมันเศร้าหมองแล้วมันสะสมลงที่ใจ คิดขึ้นมาเท่าไรหยอกใจตลอดเวลา เวลาความคิดฝงใจนี้ คิดขึ้นมาแล้วมันจะฝงใจ มันจะปลุกใจให้เราร้อนขึ้นมา นั่นละมันเป็นเชื้อเห็นไหม มันเป็นเชื้อฝงอยู่ภายใน นั่นละใจถึงสำคัญ

ใจสำคัญแล้วใจกินอะไรเป็นอาหาร กินบุญกุศลเป็นอาหาร ใจนี้อารมณ์เป็นอาหารของมัน ถ้าเราไม่เข้าใจนะ อารมณ์ความคิดเราเกิดมาจากใจ เกิดจากความคิด เวลามันไม่คิดมันก็ไม่มีความคิดมันมาจากไหนความคิดนี้ เวลาโมโหโกรธมันมาจากไหน เวลาไม่โมโหโกรธมันก็ไม่มีความคิดนี้มันเป็นใจที่มันเสวยอารมณ์ มันถึงว่าเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา มันเสวยอย่างนั้นเป็นอาหารของมัน เราเปลี่ยนใหม่ เปลี่ยนเป็นเอาบุญกุศลเข้าไปเป็นอาหาร เห็นไหม เปลี่ยนเอาพุท

โธเข้าไปเป็นอาหาร เปลี่ยนเอาสิ่งที่เราควบคุมได้ไปเป็นอาหารของใจ นั่นละฝึกฝนขึ้นมา เราฝึกฝนขึ้นมาขนาดไหน เราจะได้ประโยชน์ของเราขึ้นมา ถ้าเราได้ประโยชน์ของเราขึ้นมา นั่นละคนๆ นั้นมีคุณค่า มีคุณค่าเพราะใจเขาประเสริฐ คนที่อยู่ที่ไหนมันจะเป็นคนดี เป็นประโยชน์กับสังคม ประโยชน์กับโลกทั้งหมดเลย คนชั่วอยู่ที่ไหนทำความเดือดร้อนให้เขาทั่วไปหมดเลย เพราะคนชั่วเข้าที่ไหน ตรงนั้นมันจะมีความร่ำร้อนออกไป

นี่ก็เหมือนกัน ใจเราถ้ามันคิดชั่วเห็นไหม คิดแต่ชั่วนี้คิดแล้วมันร้อนไหม คิดในหัวใจของเรา มันจะร้อนในใจของเรา คิดแล้วมันก็อยู่ฝังใจของเราแล้วก็เราร้อนไป แล้วแก้ไขอะไรไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเราไม่เชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราไม่เชื่อธรรมเห็นไหม ถ้าเราเชื่อธรรมเราจะเริ่มเห็นคุณค่าของศาสนา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งของเรา พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาตรัสรู้ในหัวใจนี้ ยับยั้งเรื่องต่างๆ ในใจของเราได้หมดเลย ทำความสะอาดของใจสะอาดหมดจด เห็นไหม มีความสุขแล้วเอาธรรมอันนั้นสอนมา

ธรรมอันนั้น เห็นไหม ธรรมอันนั้นเป็นหลักการที่ถูกต้อง หลักการที่ชำระกิเลสได้ ชำระกิเลสได้นะ แล้วพระสงฆ์ปฏิบัติเข้าไปถึงจุดนั้น นี่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งของเรา ที่พึ่งเพราะอะไร เพราะารู้เรื่องความเกิดความดับในหัวใจได้ทั้งหมด แล้วเราไม่รู้นี่เราจะคิดอย่างไร เราจะตื่นกลัวไปกับสังคมโลก เราจะตื่นกลัวไปกับต่างๆ เราจะตื่นกลัวกับกระแสสังคมตื่นกลัวความเป็นไปของโลกเขา กระแสเกิดขึ้นมาเราจะหวั่นไหวไปตามกระแสนั้น เราไม่มีเหตุมีผลเลย เห็นไหม

แต่รัตนตรัยของเราอยู่คงที่ เพราะว่าสิ่งที่เกิดขึ้นมานี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเกิดขึ้นมาสิ่งนั้นต้องแปรสภาพ แล้วมันก็จะแปรสภาพไป มันไม่มีอะไรคงที่ตลอดไป มันแปรปรวนตลอดเวลา สิ่งที่แปรปรวนมันจะหมุนไปอย่างนั้น แล้วเราก็เป็นสิ่งที่แปรปรวนอันหนึ่ง เราก็แปรปรวนไปกับเขา เวียนไปกับเขา แล้วเราก็หมุนไปตามเขา หมุนไปตลอดเลย

แต่พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เข้าใจสิ่งนี้ตามความเป็นจริง เราถึงยึดสิ่งนี้เป็นที่พึ่งได้ ถ้ายึดสิ่งนี้ได้ เราก็มียึดที่พึ่งของเรา ถ้ามีที่พึ่งของเรา เราทำจนเป็นสมบัติของเรา ถ้าเราทำเป็นสมบัติของเรา จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าเป็นประโยชน์กับเรา เราทำอย่างนั้น เริ่มต้นจากตรงนี้ สิ่งที่เป็นของเล็กน้อยนะ เราเวียนเทียนนี้ว่าเป็นบุญกุศลเล็กน้อย จะเล็กน้อยขนาดไหน คนที่ว่าเขาจะมีฐานะขึ้นมานี้เขาเก็บหอมรอมริบนะ เขารู้จักว่าอันไหนเป็นประโยชน์ของเขา เขาจะเก็บของเขา สะสมของเขา แล้วจะมากขึ้นไป

เราเห็นว่าสิ่งนั้นก็เล็กน้อย สิ่งนั้นก็ไม่มีอะไร อยากได้สิ่งที่มากๆ สิ่งที่มากก็ทำไม่ได้ ถึงเวลาทำจริงก็ทำไม่ได้ สิ่งที่น้อยๆ ก็ไม่ทำ มองข้ามไปทั้งหมดเลย แล้วก็จับอะไรไม่คิดเลย จับไม่คิดมือ เราจะไม่มีประโยชน์อะไรคิดมือเราไปเลย แล้วเราก็ต้องเกิดต้องตายไป ทุกคนเกิดมาต้องตายหมดเลย แล้วสิ่งใดเป็นที่พึ่ง ว่าแห้วเป็นทุกข์นี่เรื่องของใจ ถ้าให้มันมีความอุ่นใจขึ้นมา เราทำใจของเรามีหลักเกณฑ์ขึ้นมา มันจะอุ่นใจขึ้นมา อุ่นใจนะ อุ่นใจแล้วเรามี เราจะไป เราต้องตายแน่นอน เราออกจากบ้านเราไปเรามีเสบียงของเราไปพร้อมเลย เราออกจากบ้านเราไปของเต็มมือเราไปนี่เราทำอย่างไรก็ได้ เราออกจากบ้านไป เราว่าแห้วไป เราไม่มีสมบัติติดตัวไปนี่ เห็นไหม นั่นนะอันนั้นมันเป็นสมบัติส่วนตัว

สมบัติโลกหาไว้ให้คนอื่น เราอยู่อาศัยชั่วคราว หาไว้ให้คนอื่น หาไว้ให้ลูกหลานของเรา เราแบกเอาแต่กรรมเอาแต่ความทุกข์ แต่ความสุขของเรามีแค่ไหน ถ้าความสุขของเรามีแค่ของโลกเขา มันก็เป็นเรื่องของโลกเขา สมบัติพลัดกันชม เราดีใจไปกับเขาเพราะอะไร เพราะเราไม่มีสิ่งเปรียบเทียบเรื่องศาสนา เรื่องนามธรรม เรื่องนามธรรมมันเรื่องหัวใจที่ว่ามันไม่เป็นสิ่งใดๆ เลย แต่มันคงที่เห็นไหม มันคงที่ได้้นะ มันไม่แปรสภาพเลย มันจะคงที่ได้เลยถ้าเรารักษามันได้ เป็นสมบัติล้ำค่ามาก

ในศาสนาพุทธสอนถึงตรงนี้ของใจ ถึงตรงที่ว่าใจสิ้นสุดนี้ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่ประเสริฐมาก แล้วมันละเอียดอ่อนไง ละเอียดอ่อนจนเราชาวพุทธเข้าใจไม่ถึงไง จนชาวพุทธมองข้ามกันไง มองข้ามสมบัติของตน ไปมองข้ามอย่างอื่นว่าเป็นที่พึ่งๆ แต่มันพึ่งไม่ได้เลย มัน

เป็นของที่ว่าป้างจยเครื่องดำเนินต่อกันเท่านั้น ที่พึ่งได้คือบุญกุศลนี้พึ่งได้ เราต้องหาของเรานี้ธรรมของเรา ธรรมเพื่อเรานะ ที่ทำอยู่นี้จะทำต่อไปข้างหน้านี้ทำเพื่อเราทั้งนั้น

เดี๋ยวจะพาทำวัตรนะ แล้วจะพาเวียนเทียนก่อน เวียนเทียนเห็นไหม เดินรอบแรกให้คิดถึงพุทโธๆๆๆ รอบที่ ๒ ให้คิดถึงธัมโมๆ รอบที่ ๓ ให้คิดถึงสังโฆ รัตนตรัยก็จะเป็นที่พึ่งของเรา ทำไว้ เห็นไหม จิครอยไปในน้ำก็จะเป็นรอยน้ำอยู่ น้ำมันก็สมานเป็นเนื้อเดียวกัน จิครอยไว้ในใจ ใจนี้เคยทำบุญกุศล เคยคิดระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ในหัวใจของเรา ใครตั้งใจคนนั้นจะจิครอยไว้ชัดเจนในหัวใจ ใครทำเล่นมันก็จิครอยได้ไม่ชัด เห็นไหม บุญนั้นฝังลงที่ใจ การกระทำขึ้นมาของใจ ทำแล้วสิ่งนั้นจะเข้าไปถึงตัวเรา อันนี้เป็นประโยชน์กับคนๆ นั้น ถึงว่าให้ตั้งใจ เดี่ยวจะพาทำวัตร เอาไว้แค่นี้ก่อนนะ